

РЕЦЕНЗІЯ

доктора медичних наук, професора
кафедри акушерства та гінекології ЛНМУ імені Данила Галицького
Семенини Галини Богданівни
на дисертаційну роботу Дякунчак Юлії Романівни
на тему: “ Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень
репродуктивного здоров’я жінок після ургентних гінекологічних втручань”,
поданої до Разової спеціалізованої вченої ради ДФ 35.600.058
при Львівському національному медичному університеті імені Данила
Галицького МОЗ України на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 “Охорона здоров’я” за спеціальністю 222 “Медицина”

Актуальність теми дисертаційної роботи

У сучасному світі присутні зміни репродуктивної поведінки населення, омолодження гінекологічної патології, зростання частоти гострої гінекологічної патології і, як наслідок, зростання кількості хірургічних втручань та ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров’я жінок, пов’язаних з ними.

Робота присвячена актуальній проблемі сучасної гінекології - проблемі відновлення репродуктивного здоров’я жінок після невідкладних операцій з приводу гострої гінекологічної патології, які переносить майже третина пацієнток гінекологічних стаціонарів.

У зв’язку з вищезазначеним, можна вважати, що дисертаційне дослідження Дякунчак Юлії Романівни, яка поставила собі за мету зниження частоти порушень репродуктивного здоров’я після ургентних гінекологічних операційних втручань у жінок репродуктивного віку шляхом удосконалення диференційованих лікувально-реабілітаційних заходів на основі вивчення клініко-параклінічних особливостей перебігу раннього та пізнього післяопераційного періоду, є своєчасним, актуальним і відповідає запитам практичної медицини.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є фрагментом комплексних науково-дослідних робіт кафедри акушерства, гінекології та перинатології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Розробка системи індивідуально-групового супроводу жінок з гінекологічною та акушерською патологією і коморбідними станами для реабілітації репродуктивного здоров’я і збереження якості життя у різні вікові періоди» (№ державної реєстрації 0117U001075, терміни виконання 2017-2019 рр.) та «Вивчення впливу патогенетичних чинників порушень репродуктивної системи на розвиток акушерської та гінекологічної патології, наукове обґрунтування удосконалення методів їх корекції, профілактики і лікування» (№ державної реєстрації 0120U002140, терміни виконання 2020-2024 рр.). Автор є співвиконавцем зазначених науково-дослідних робіт.

Ступінь обґрунтованості, достовірності основних положень і висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота є комплексним дослідженням, яке виконано на належному методологічному рівні. Основні напрямки дослідження, які покладені в основу дизайну роботи, ґрунтуються на аналізі сучасної наукової літератури та даних ретроспективного дослідження, проведеного авторкою.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації базуються на застосуванні репрезентативних та сучасних методів дослідження. Дизайн дисертаційної роботи передбачав проведення дослідження у три етапи. Теоретичне обґрунтування напрямку досліджень, їх обсяг та отримані результати з сучасним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Статистична обробка результатів дослідження проводилася за допомогою програм Statistica та Microsoft Office Excel та включала адекватні методи математично-статистичного аналізу.

Таким чином, достовірність інтерпретації клінічного матеріалу на основі використання в роботі сучасних методів дослідження, якості його аналізу, сучасність методології сумніву не викликає.

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів

Здобувачем Дякунчак Ю.Р встановлено нові аспекти патогенезу порушень репродуктивної функції у пацієнок, які перенесли операційні втручання з приводу гострої гінекологічної патології (апоплексія яєчника, позаматкова вагітність, ускладнене утворення яєчника), що полягають у дисгормональних і метаболічних порушеннях, активації прозапальних цитокінів, дисбіотичних порушеннях мікробіоти нижніх відділів статевих органів.

Доведено, що значна частота запальної і дисгормональної патології, репродуктивних втрат, штучного переривання вагітності до ургентного операційного втручання, рецидиви ургентної гінекологічної патології зумовлюють низький рівень реалізації репродуктивної функції у пацієнок досліджуваної когорти. Автором встановлено універсальність дисбалансу системи про- та протизапальних цитокінів незалежно від типу ургентної патології, яка зумовила операційне втручання. Встановлено особливості гормонального балансу жінок після операцій з приводу гострої гінекологічної патології, а саме тривала стрес-індукована гіперпролактинемія, нормогонадотропна дисфункція яєчників з ановуляцією та недостатністю лютеїнової фази, зниження рівня антимюллерового гормону.

Авторкою науково обґрунтована необхідність вдосконалення заходів щодо профілактики та лікування репродуктивних порушень у жінок з невідкладною гінекологічною патологією.

Практичне значення дисертаційної роботи Дякунчак Ю.Р. полягає в тому, що для закладів охорони здоров'я запропоновано застосування удосконаленого діагностичного та диференційованого лікувально-профілактичного комплексу заходів для пацієнток, які перенесли ургентні гінекологічні операційні втручання. Застосування розроблених заходів, за даними дисертантки, дозволяють зменшити тривалість післяопераційного болю, інтенсивність больових відчуттів з другої доби після операції у 2,9 раза; знизити частоту запальних і незапальних післяопераційних ускладнень у 8,9 раза; досягти клініко-лабораторної нормалізації стану мікробіоти піхви; забезпечити встановлення овуляторного менструального циклу з повноцінною лютеїновою фазою і нормальним оваріальним резервом; досягти бажаної вагітності природнім шляхом в умовах реальної клінічної практики.

Запропонований діагностичний та диференційований лікувально-профілактичний комплекс заходів впроваджений у клінічну практику низки закладів охорони здоров'я. Теоретичні положення дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі на кафедрі акушерства, гінекології та перинатології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Апробація результатів дисертаційної роботи, повнота викладу основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій

За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових праць, із них 5 статей у наукових фахових виданнях, рекомендованих ДАК України для публікації результатів дисертаційних досліджень, 4 тези у матеріалах і збірниках наукових конгресів і конференцій.

Основні наукові положення і висновки дисертаційної роботи та результати проведених досліджень доповідались на низці профільних вітчизняних та зарубіжних науково-практичних конференцій і конгресів.

Оцінка змісту, загальна характеристика дисертаційної роботи її завершеності в цілому

Дисертація Дякунчак Ю.Р. побудована за традиційною схемою наукових рукописів, викладена на 167 сторінках друкованого тексту і складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів проведених досліджень, висновків, практичних рекомендацій, додатків. Перелік використаних джерел містить 312 посилань, з них 114 – кирилицею, 198 – латиницею і займає 33 сторінки. Робота ілюстрована достатньою кількістю таблиць та рисунків, які наочно презентують результати дослідження. Назва дисертаційної роботи відповідає змісту. Текст дисертації логічний, написаний літературно-науковою українською мовою.

В анотаціях дисертації українською та англійською мовами стисло представлено основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення. Сукупність ключових слів відповідає

основному змісту наукової праці, відображає тематику дослідження і забезпечує тематичний пошук роботи.

У вступі чітко обґрунтовано актуальність проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка корелює із темою та конкретизується у завданнях, окреслено об'єкт та предмет дисертації, висвітлена новизна і практична значущість роботи, відомості про апробацію та публікації матеріалів дисертаційного дослідження.

Розділ 1 “Репродуктивне здоров'я жінок після ургентних гінекологічних операцій – сучасний стан проблеми” викладено на 24 сторінках машинописного друку. У даному розділі автор змістовно представила проблему гострого живота в гінекології, репродуктивні наслідки ургентних операцій з приводу гострих гінекологічних захворювань, реабілітацію репродуктивного здоров'я жінок після операційних гінекологічних ургентних втручань. У висновку до розділу авторкою визначено актуальність наукового пошуку, обґрунтовано необхідність оптимізації методів обстеження, розробки індивідуалізованих профілактичних та лікувально-реабілітаційних заходів.

Розділ 2 “Матеріали та методи дослідження” включає підрозділи з детальним описом дизайну та методів дослідження. Розділ написаний лаконічно і коректно, чітко представлена характеристика досліджуваних груп, дизайн дослідження. Представлено опис використаних методик дослідження, а також методів математико-статистичного аналізу отриманих результатів. Використані методи дослідження відрізняються високою специфічністю, інформативністю та чутливістю.

Дослідження проводили у відповідності до принципів Гельсінської Декларації, Конвенції ради Європи про права людини і біомедицини, відповідних законів України, сучасних біоетичних норм щодо безпеки для здоров'я пацієнток, отримання інформованої згоди та конфіденційності особистих і медичних даних.

Матеріали власних досліджень авторки представлені у наступних трьох розділах дисертації та аналізі і обговоренні отриманих результатів.

У розділі третьому представлено ретроспективний аналіз репродуктивного здоров'я жінок, що перенесли ургентні операції з приводу гострої гінекологічної патології. Отримані дані ретроспективного аналізу дозволили авторці обґрунтувати необхідність розробки та удосконалення диференційованої реабілітаційної терапії та вторинної профілактики відповідно до нозології, що спричинила оперативне втручання.

Розділ четвертий представляє клінічну характеристику жінок основної когорти, який свідчить, що клінічні групи, які сформовані відповідно до визначених критеріїв включення/виключення, були однорідними за анамнестичними та клінічними даними, що дозволило проводити подальші дослідження та отримати об'єктивні вірогідні результати. Попередні висновки та отримані результати даної частини дослідження дозволили аргументовано підійти до наступного етапу роботи – вивчення та опрацювання програми профілактики та лікування ранніх та пізніх порушень репродуктивного здоров'я жінок після ургентних гінекологічних втручань, які викладені у

п'ятому розділі “Клініко-параклінічні характеристики жінок репродуктивного віку, які перенесли гінекологічні ургентні операції”.

У п'ятому розділі авторка оцінювала особливості перебігу післяопераційного періоду, визначила чинники ризику ранніх та пізніх репродуктивних порушень, стан мікробіоти піхви, імуно-гормональний баланс, забезпеченість організму вітаміном D у пацієток з ургентною гінекологічною патологією в умовах реальної клінічної практики порівняно з веденням згідно запропонованого комплексу заходів. Авторкою встановлено, що застосування удосконаленого діагностичного та диференційованого лікувально-профілактичного комплексу заходів для пацієток після ургентних гінекологічних операційних втручань дозволяє ефективно відновлювати репродуктивне здоров'я жінок репродуктивного віку після ургентних операційних втручань.

В розділі аналіз і узагальнення отриманих результатів підводиться підсумок проведених досліджень, у якому автор зіставляє отримані результати з сучасними даними літератури, проводить теоретичне обґрунтування наукових положень та можливість екстраполяції отриманих результатів для використання у практичній роботі.

Висновки відображають результати дисертаційної роботи, є конкретними, впливають з проведених досліджень, відповідають поставленим у роботі завданням дослідження.

Практичні рекомендації ґрунтуються на матеріалах дисертаційної роботи, викладені доступно для використання у повсякденній практиці.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

Рукопис дисертаційної роботи Дякунчак Юлії Романівни “Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров'я жінок після ургентних гінекологічних втручань” на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина, перевірено на плагіат за допомогою програми StrikePlagiarism. Рівень оригінальності для даного дослідження становить 96,86 %. У рецензованій дисертаційній роботі не встановлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікації, фабрикації або інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконання дисертанткою наукового дослідження.

Таким чином, аналіз матеріалів дисертації та публікацій здобувачки не виявив порушення автором академічної доброчесності. Дисертаційна робота Дякунчак Юлії Романівни є оригінальною завершеною науковою працею.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Дисертаційна робота Дякунчак Ю.Р. виконана на сучасному методологічному рівні, дизайн дослідження відповідає поставленим у роботі меті та завданням. Дослідження проведені з використанням сучасних репрезентативних методик, що дозволило отримати достовірні результати, зробити обґрунтовані висновки та практичні рекомендації. Оформлення

дисертації відповідає вимогам, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України №40 від 12 січня 2017 р.

У тексті дисертації зустрічаються окремі технічні помилки, невдалі звороти, що не знижує цінності дисертаційної роботи.

У порядку наукової дискусії хотілося б задати дисертантці наступні запитання:

1. Ви проводили ретроспективне і проспективне дослідження за матеріалами лікувальних установ. Чи можете Ви відмітити різницю у підходах до менеджменту гострої гінекологічної патології у зазначені Вами періоди часу - 2015-2017 та 2018 – 2022 р.?
2. Чи виявлено Вами відмінності D-статусу пацієнок різних вікових груп і з різною ургентною гінекологічною патологією?

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Результати дисертаційного дослідження можуть бути рекомендованими до широкого впровадження в клінічну практику. Використання запропонованого лікувально-профілактичного алгоритму дозволяє зменшити тривалість післяопераційного болю, знизити частоту запальних і незапальних післяопераційних ускладнень, досягти клініко-лабораторної нормалізації стану мікробіоти піхви, забезпечити встановлення овуляторного менструального циклу з повноцінною лютеїновою фазою, досягти бажаної вагітності природнім шляхом. Теоретичні положення дисертаційної роботи можна рекомендувати для використання в навчальному процесі на кафедрах акушерства та гінекології.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Дякунчак Юлії Романівни “Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров’я жінок після ургентних гінекологічних втручань”, виконана у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького МОЗ України під керівництвом д.мед.н., професора Пирогової В.І. є завершеним самостійним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані дані, які мають суттєве теоретичне та практичне значення та в сукупності вирішують важливе науково-практичне завдання – зниження частоти порушень репродуктивного здоров’я після ургентних гінекологічних операційних втручань у жінок репродуктивного віку.

За актуальністю, обсягом досліджень, науковою новизною, теоретичною та практичною значущістю отриманих результатів, дисертаційна робота Дякунчак Ю. Р. “Оцінка ризику та профілактика ранніх і пізніх порушень репродуктивного здоров’я жінок після ургентних гінекологічних втручань” повністю відповідає вимогам п.п. 6, 7, 8 “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12

січня 2022р. №44 та вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом №40 Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017р., а її автор Дякунчак Юлія Романівна заслуговує присвоєння ступеня доктора філософії в галузі знань 22 "Охорона здоров'я" за спеціальністю 222 "Медицина".

Рецензент:

доктор медичних наук, професор
кафедри акушерства та гінекології ЛМНУ
імені Данила Галицького МОЗ України

Семенова Г.Б.

